

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 1.6.2018г.
SWD(2018) 303 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

КОНСУЛТАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ - ОБЗОРЕН ДОКЛАД

придружаващ

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Инициатива на ЕС относно опрашителите

{COM(2018) 395 final} - {SWD(2018) 302 final}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В периода декември 2017 г. — март 2018 г. Комисията проведе обширни консултации¹ със заинтересованите страни, в това число с широката общественост, публичните органи, занимаващи се с опазването на природата и селското стопанство, академичните среди, екологични неправителствени организации, сектора на пчеларството, селскостопанския сектор и други сектори, свързани с управлението на земите. В настоящия доклад са обобщени данните, получени от: i) **отворена обществена консултация**, в рамките на която бяха получени над 66 000 отговора; ii) **двудневен семинар на експерти**; и iii) консултацията с няколко **експертни групи и комитети** на Комисията. Докладът е структуриран въз основа на трите приоритетни области на инициативата, посочени в пътната карта².

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТИТЕ В РАМКИТЕ НА КОНСУЛТАЦИЯТА

2.1. Приоритет I: Подобряване на познанията за опрашителите

Почти всички респонденти в обществената консултация (над 95 %) считат, че е важно да се подобрят познанията за опрашителите и причините и последиците, свързани с влошаването на състоянието им. Въпреки че най-малко две трети от заинтересованите страни във всички групи³ считат влошаването на състоянието на опрашителите за тревожно, те считат също така, че е важно да се запълнят празнотите в познанията, които може да прикриват действителния мащаб на проблема.

Една от основните празноти, определени от експертите на семинара, бе липсата на данни относно числеността и тенденциите при популациите на дивите опрашители. Те подчертаха необходимостта от процес на мониторинг в целия ЕС, за да се запълнят празнотите в данните. Експертите предложиха да се разработят различни инструменти и подходи за подпомагане на процеса на мониторинг, като генетичен баркод и машинно самообучение. Друг начин за постигането на тази цел би бил да се стимулира по-активно участие на обществеността в научните дейности.

Почти всички участници в обществената консултация са на мнение, че е важно да се изследват заплахите за опрашителите и въздействието на влошаването на състоянието им върху природните екосистеми и човешкото общество. В рамките на семинара експертите откриха необходимостта от по-нататъшни изследвания във връзка с комбинираните последици от различните заплахи, устойчивостта на популациите на опрашителите и функционалните връзки между опрашителите и опрашваните растения. Те подчертаха също така необходимостта от подобряване на наличността на данните, по-специално относно статуса на местообитанията на опрашителите, използването и управлението на земеделската земя и използването на пестициди.

Като цяло научната общност подчерта необходимостта от укрепване на научноизследователския капацитет, по-специално в регионите на ЕС, които са по-слабо проучени. Въпреки че различни инструменти за финансиране бяха определени като

¹ http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/index_en.htm

² <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiative/136668/attachment/090166e5b6db6927>

³ В анализа на обществената консултация участниците в нея са категоризирани като физически лица и в четири групи организации (хранително-вкусова промишленост, пчеларство, организации за природата/околната среда и други).

уместни, рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации беше открояна като ключова.

2.2. Приоритет II: Справяне с причините за влошаването на състоянието на опрашителите

Голямото мнозинство от участниците в обществената консултация (75 % в хранително-вкусовия сектор и над 90 % в други групи) посочиха интензивното селскостопанско управление и използването на пестициди като най-значимите заплахи за опрашителите. Три четвърти от участниците в консултацията от хранително-вкусовия сектор считат, че тези фактори представляват значими причини за влошаването на състоянието. При други групи заинтересовани страни процентът бе значително по-висок (95 % или повече). Други заплахи като урбанизацията, замърсяването, инвазивните чужди видове, заболяванията и изменението на климата също бяха посочени като значими от поне половината от участниците във всяка група заинтересовани страни. Физическите лица отдават по-голямо значение на изменението на климата и заболяванията от другите групи заинтересовани страни.

Респондентите в обществената консултация считат, че най-важните действия за справяне с влошаването на състоянието на опрашителите са: i) оценка на свързаните с пестицидите рискове за опрашителите; и ii) подпомагане на техните местообитания, по-специално в селските райони както във вътрешността на защитените зони по „Натура 2000“, така и извън тях. Голямо мнозинство от участниците обаче (най-малко половината във всяка група заинтересовани страни) считат, че е важно също така да се работи за преодоляването и на други заплахи за опрашителите, в това число чрез включване на частния сектор и местните общности в действията.

Експертите в семинара поставиха ударението върху възстановяването и поддържането на местообитанията на опрашителите в селска и градска среда и върху преодоляването на свързаната с пестицидите заплаха за опрашителите. Мнозинството от експертите определиха Директивата за местообитанията и общата селскостопанска политика на ЕС като ключови инструменти за закрила и подпомагане на местообитанията на опрашителите. Имаше всеобщо съгласие между експертите, че насърчаването на участието на земеделските стопани ще бъде особено съществено за създаване на благоприятна среда за опрашителите в селските райони. Те подчертаха също така важността на градските райони и потенциала на мащабните инфраструктури, като транспортната и енергийната, за осигуряване на местообитания и гарантиране, че те са свързани с ландшафта като цяло.

С цел намаляване на заплахата от пестицидите експертите подчертаха необходимостта от подобряване на оценката на риска и намаляване на излагането на опрашителите на пестициди. Според експертите е важно също така в оценката да се включат дивите видове опрашители и в Директивата на ЕС относно устойчивата употреба на пестициди⁴ да се предвидят изрични мерки за намаляване на въздействието на пестицидите върху опрашителите.

---

⁴ Директива 2009/128/ЕО.

2.3. Приоритет III: Повишаване на осведомеността и подобряване на сътрудничеството и обмена на познания

Над 90 % от участниците в обществената консултация подчертаха значението на повишаването на осведомеността, привличането на участието на обществеността в решенията и улесняването на сътрудничеството и обмена на познания. Участниците подчертаха необходимостта от инициатива на ЕС с цел подпомагане на действията на национално, регионално и местно равнище. Въпреки че бяха дадени различни предложения за начина, по който да се предостави широк достъп до познанията, заинтересованите страни изразиха широко съгласие по отношение на необходимостта от централна платформа за познания с отворен достъп.

Експертите изразиха широка подкрепа за участието на обществеността в научните дейности и признаха ролята на катализатор, която могат да изиграят учебните заведения, като училищата и музеите, по този въпрос. Въпреки че съществуват няколко платформи, които подкрепят сътрудничеството между заинтересованите страни, според експертите капацитетът за сътрудничество следва да бъде укрепен допълнително.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Всички отговори в консултацията бяха взети под внимание, но поради голямото разнообразие на изразените мнения окончателният политически документ може да не отразява непременно всички тях. В рамките на инициативата ще се работи по определените нужди от познания посредством действия, които обединяват на едно място вече съществуващи познания в тази област, като до тях ще бъде предоставен широк достъп, и същевременно ще се придобиват нови познания за запълване на празнотите. Инициативата ще се стреми също така към справяне с вече установените заплахи за опрашители било то преки (интензивното селскостопанско управление и използването на пестициди, инвазивните чужди видове) или косвени (изменението на климата, заболяванията и замърсяването). Инициативата ще подкрепя сътрудничеството и действията на всички равнища с цел способстване за координирана реакция на ЕС за справяне с проблема. Тя ще се стреми също така към включване на широката общественост посредством насърчаване и подкрепяне на действия, предприети от обществеността и частния сектор.